

Kur'ân'ın kâinat kitabını okuyuşu

Mustafa Şener: “Kur'ân'da ilk inen emir, oku emri olmuştur. Esasen, Peygamber Efendimiz (asm) “oku!” emrine muhatap olduğunda yanında kitap da bulunmuyordu! O halde, Peygamber Efendimizin (asm) şahsında biz nasıl ve neyi okumalıyız? Risâle-i Nur'da bu konuda ölçüler nelerdir?”

İlk inen âyetler “oku!” emri ile başlıyor. Kâinatı okuyarak, bize kâinatı nasıl okumamız gerektiği konusunda örnek bir okuyuş tarzı gösteren, bizzat Kur'ân'ın kendisidir.

Bediüzzaman Hazretlerinin aynen ifadesiyle: “Kâinat meşid-i kebîrinde, Kur'ân, kâinatı okuyor.” 1

Risâle-i Nur'un muhtelif yerlerinde kâinat, boş madde yığını olarak değil; “kitab-ı kebir-i kâinat” olarak vâfediliyor. Yani büyük kâinat kitabı!

Demek esasen biz kendimiz bir büyük kitabın sayfaları arasında gezinmekteyiz ve bizzat bizim kendimiz de okumamız gereken birer sayfadan ibaretiz!

Şu halde içinde ve özünde bizim de bulunduğumuz “kâinat kitabını” okumalıyız ve kâinat kitabını Kur'ân'ın okuyuşu gibi okumalıyız!

Hiç şüphesiz Kur'ân varlıklardan kendileri için değil, Yaraticıları için bahsediyor. Her şey Allah'ın sonsuz ilmini, iradesini, kudretini, hâkimiyetini, hikmetini, hilkatini, tedbir ve tedvirini, yani yöneticiliğini gösteren birer satırdan ibarettir.

Bu satırlar birer isimden, resimden ve infialden; yani yapılan birer eserden ibarettirler. Yapılan eserler zorunlu olarak “Yapan”ı gösterirler.

Eşsiz bir san'at eseri olan kâinatın müzeyyen, yani tezyin edilmiş bir Kur'ân olduğunu beyan eden Bediüzzaman, Kur'ân-ı Hakîm'in ise büyük kâinat Kur'ân'ının en yüksek bir müfessiri ve en belîğ bir tercümanı olduğunu kaydeder. Saîd Nursî Hazretlerine göre Kur'ân-ı Hakîm şu kâinat sayfalarında ve zamanların yapraklarında kudret kalemiyle yazılan tekvînî âyetleri, yani oluşum âyetlerini cinlere ve insanlara ders vermektedir. Kur'ân, her biri birer manidar harf olan

varlıklara mânâ-yı harfî nazarıyla bakar. Yani onlara Yaraticıları hesabına bakar ve öyle de bakılmasını ister. Bu bakışta, “Ne güzel yapılmış ve ne güzel bir surette Sâni’in cemâline delâlet ediyor.” ölçüsü vardır.

On İkinci Sözde, meşhur ve sanatkâr bir hâkimin yazdığı harika bir Kur’ân’dan temsil getiriyor Bediüzzaman. Şöyle ki, sanatkâr bir hâkim her ayet için, işaret ettiği mânâyâ göre farklı mücevherler, farklı renkler, kıymetli cevherler kullandığı bir Kur’ân yazıyor. Bu Kur’ân’ı öyle süsleyip nakış nakış işliyor ki, okumayı bilen bilmeyen herkes bunu görmeye doyamıyor. Bilhassa ehl-i hakikat mânâlarla mücevherlerin ve tezyinâtın uyumu karşısında mest oluyorlar.

Sonra o hâkim, yazdığı bu eşsiz Kur’ân’ı bir ecnebî filozofa, bir de Müslüman âlime vererek her birisine bu harika kitap hakkında birer eser yazmalarını istiyor.

Ecnebî filozof yazdığı eserde yazıların renklerinden, renklerin mücevherlere uyumundan, mücevherlerin güzelliğinden, cevherlerin kıymetinden, ayar değerinden ve özelliklerinden, harflerin nakışlarından, mürekkebin kalitesinden, kitabın yazılarının harika oluşundan bahseder.

Âlim ise, kitabın tezyinatıyla, harflerin geçici nakışlarıyla pek meşgul olmaz. Sadece âyetlerin manalarıyla uyumlu mücevherler kullanıldığını takdir eder. Fakat âyetlerin mânâlarını yüksek bir anlayış ve kavrayışla okur, anlar ve tefsir eder.

Her ikisi de yazdıkları eseri hâkime sunarlar. Hâkim, yazıların nakışlarıyla ilgilenen, fakat mânâlarına inmeyen filozofun eserini iade eder. Fakat âyetlerin manalarını derinliğine tefsir eden âlimin eserini takdir eder, âlimi ödüllendirir.

Bu temsilin yorumunu Bediüzzaman Hazretleri şöyle yapıyor:

O süslü Kur’ân, bu eşsiz san’atlarla yaratılmış kâinattır. O hâkim, Hakîm-i Ezelî olan Allah’tır. O ecnebî filozof, tabiata ve kâinata sırf nakışları, maddenin özellikleri, güzellikleri ve süslü yapıları için bakan felsefecilerdir. Âlim ise, kâinata Yaradan hesabına bakan, kâinata var olan her şeyin ifade ettiği derin manayı anlayan, ifade eden ve ders veren, kâinatın gizli yaratılış sırlarını çözen, tabiattan ve varlıklardan hareketle Yaradan’ın eşsiz yaratıcılığını, iradesini, ilmini, hikmetini, kudretini gören ve gösteren Kur’ân’dır.²

Kur’ân bizi kâinatı okumaya dâvet etmektedir. Kur’ân’ın kâinattan, dünyadan, tabiattan, güneş ve ayın hareketlerinden, insanlar ve cinlerin yaratılışlarından, gece ve gündülden, hayvanların varlık sebeplerinden, bitkilerin nimet değerinden bahsedışı bütün bunlarda Allah’ın varlığına, birliğine deliller olduğu için, âhiret

hayatına ve diğer iman esaslarına açılan muhtelif kapılar ve pencereler bulunduğu içindir.

Binâenaleyh, Kur'ân'ın penceresinden kâinata baktığımızda, Allah'ın sonsuz kudretini, sınırsız ilmini, hadsiz iradesini ve sair eşsiz isim ve sıfatlarını görmekte ve anlamakta gecikmeyiz.

Dipnotlar:

1- Sözler, s. 36.

2- Sözler, s. 121.